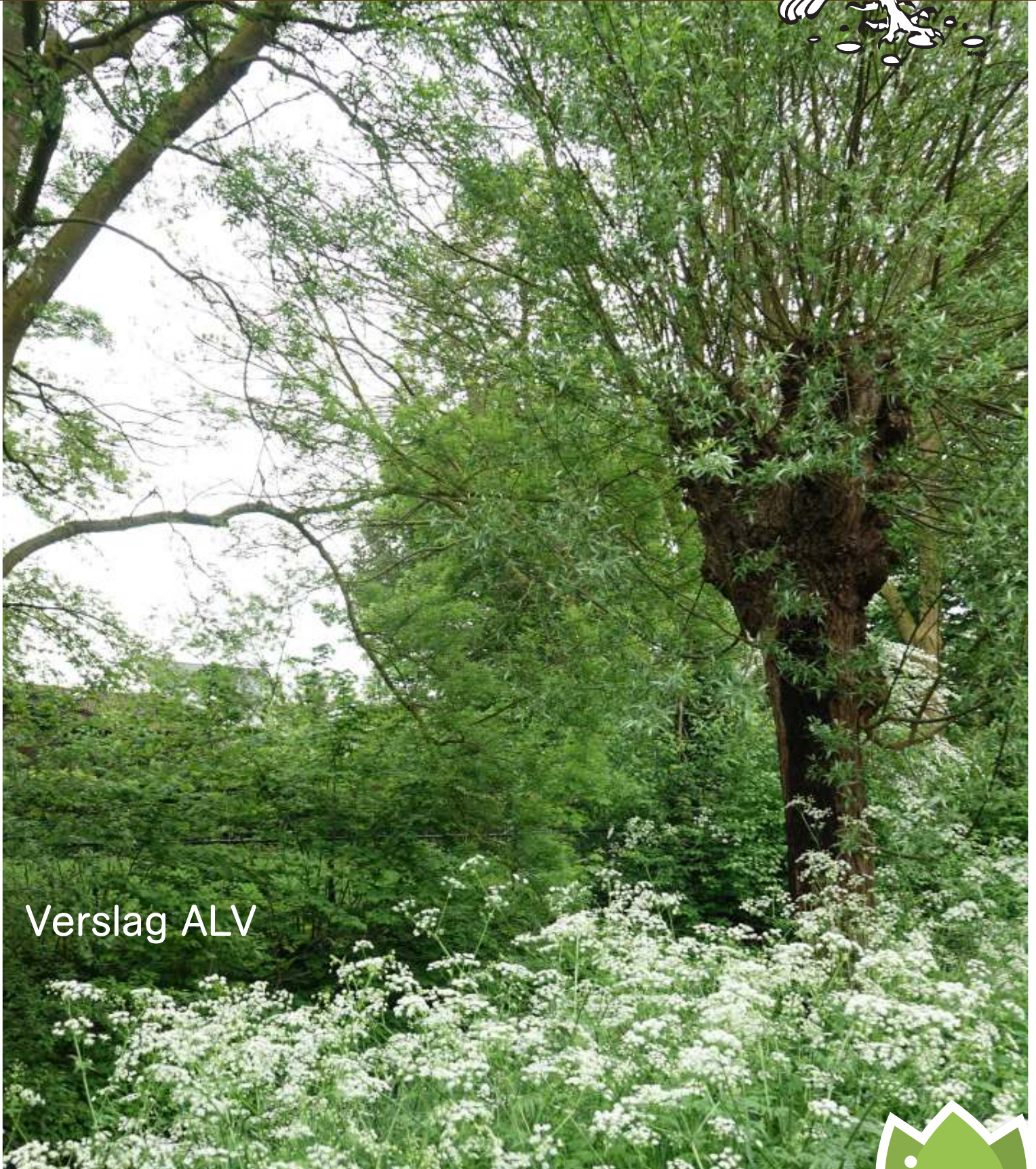

Voorjaar 2025

HET STEENUILTJE

SEIZOENBLAD IVN MUNSTERGELEENSITTARD

Verslag ALV

BELEEF DE NATUUR!

Activiteiten voorjaar 2025

Wandeling Sjiwenswei

Foto IVN

Op **vrijdag 21 maart** om 09.30 uur is er een wandeling door de Sjiwenswei, begeleid door Jean Engels. Wandeling door "de Sjiwenswei", Hateboer en Roode beek met info over historie en plaatselijke natuur. Afstand ca. 5 km. Aangezien we in een moerasgebied wandelen kunnen paden, afhankelijk van het weer, drassig zijn dus denk aan het juiste schoeisel. Startpunt: Parkeerplaats Sportcentrumlaan 32-34 (achter SGL WBC dus niet parkeerplaats zwembad).

Lezing Mark Luijten

IVN MunsterGeleenSittard organiseert een lezing door Mark Luijten (coördinator Natuurbeheer Natuurmonumenten) over Werkzaamheden van NATUURMONUMENTEN in het GELEENBEEKDAL (e.o.)

Het Geleenbeekdal verbindt een grote diversiteit aan landschappen. In het dal vind je natte bossen met elzen en dotterbloemen. Op de steile hellingen groeien bossen met enorme beuken waarin spechten en vleermuizen leven. Daartussen liggen bloemrijke graslanden en hoogstamboomgaarden. Tussen alles door slingert de Geleenbeek.

De beek, die voorheen kaarsrecht en soms zelfs ondergronds stroomde, slingert nu weer door het prachtige beekdal. Natuurmonumenten beheerde hier twintig jaar geleden twaalf hectare natuur, nu zijn dat er bijna driehonderd.

Wanneer: dinsdag 25 maart 2025 19:30u
Toegang: gratis
Locatie: 't Trefpunt, Gemeenschapshuis Munstergeleen, Pancratiusstraat 23
6151 CD Munstergeleen

Bijeenkomst vogelwerkgroep

De vogelwerkgroep organiseert bijeenkomsten op **maandag 24 maart** om 19.30 uur in het Gemeenschapshuis te Munstergeleen.

Lezing vismigratie

De lezing gaat over een onderzoek dat door Bureau Natuurbalans is uitgevoerd voor Waterschap Limburg. Vanaf 2017 is er gewerkt aan de aanleg van een vispassage om de Geleenbeek haar natuurlijke karak-

ter te herstellen en de Ophovenermolen weer vispas-seerbaar te maken. Om vast te stellen of de vispassage voor alle vissoorten in de Geleenbeek naar behoren werkt is een telemetrisch onderzoek uitgevoerd. Hiervoor hebben we vissen eerst gevangen met behulp van elektrovisserij. Vervolgens werden ze verdoofd en werd een klein zendertje in de buikholte geplaatst waarna de vissen weer werden uitgezet. De speciaal aangebrachte antennes in de vispassage hebben de bewegingen van de vissen voor een periode van een jaar geregistreerd. Daarmee hebben we inzichtelijk gemaakt hoe de vissen de vispassage gebruiken en of de Ophovenermolen na eeuwen weer vispas-seerbaar is.

Wanneer: donderdag 10 april 2025 19:30u
Toegang: gratis
Aanmelding: niet nodig
Locatie: Scoutinggebouw Munstergeleen Geld-
akkerstraat 2, 6151 BX Munstergeleen

Foto's maken met je mobiele telefoon

Ontdek hoe je met je mobiele telefoon de natuur op zijn mooist kunt vastleggen! Of je nu een kind bent met een nieuwsgierige blik, een jongere vol creativiteit, of een volwassene die van de natuur geniet: deze cursus is er voor iedereen.

Samen leren we de kunst van mobiele natuurfotografie. Onder begeleiding van een fotograaf leer je eenvoudige technieken om indrukwekkende foto's te maken van bloemen, planten, vogels en insecten. Je krijgt tips over hoe je gebruik kunt maken van licht, compositie en creatieve invalshoeken om unieke beelden te creëren. Je hebt geen dure camera nodig – met jouw smartphone haal je het beste uit elk natuurmoment!

Aanmelden verplicht? Ja via <https://tally.so/r/wMrYB8>

Doelgroep zijn kinderen, jongeren en volwassenen zolang ze maar beschikken over een mobiele telefoon en het is een gratis evenement.

Wandelen langs de Geleenbeek

Deze wandeling start vanaf de Ophovenermolen. Vandaar volgen we de Geleenbeek naar Munstergeleen. Via de achterkant van Brasserie Abshoven lopen we naar Sweikhuizen en langs Plinthos. Hierbij volgen we de Koolweg en het Eijdsdenervoetpad langs de rand van het Danikerbos. We passeren Don's Dikke Daniker en lopen via Munstergeleen langs de Geleenbeek weer terug richting Sittard. De wandeling is ongeveer 8 km.

Vertrekpunt: Ophovenermolen, Molenweg 56, 6133 XN Sittard. Parkeren op de parkeerplaats tegenover of langs de weg in de parkeervakken.

Wanneer: Op 18 mei van 11.00 - 14.00 uur

HET STEENUILTJE

Voorwoord

Beste leden en donateurs,

Een nieuw seizoen is aangebroken, en dat betekent dat de natuur zich opnieuw van haar mooiste kant laat zien. Bij onze afdeling zijn we er klaar voor om samen met jullie aan de slag te gaan. Dit jaar brengen we een gevarieerd programma met inspirerende (school) activiteiten, boeiende excursies en leerzame cursussen, waaronder de nieuwe cursus "Wat bloeit daar?", waarin cursusleider Jeroen Hofstede dieper zal ingaan op de ordening van planten.

Ook dit jaar zal onze heemtuin het hart vormen van veel van onze activiteiten. Er wordt momenteel hard gewerkt aan de reparatie van een van de vijvers waarvoor we van de Rabobank een cheque van 1000 euro mochten ontvangen.

Helaas moesten we ook enkele tegenslagen incasseren. De geplande opleiding tot natuurgids 2025 kon door ziekte van de voorzitter niet doorgaan, wat voor velen een teleurstelling is. Daarnaast heeft de cursusleider van de al gestarte vogelcursus zijn taak niet kunnen afmaken. Gelukkig was Chrit Gijssen bereid om deze over te nemen, zodat de deelnemers hun leerzame reis door de vogelwereld konden voortzetten.

De ALV van 18 feb j.l. was druk bezocht, we hebben van de diverse werkgroepen een indruk gekregen van hun activiteiten. Tijdens de vergadering werd Martin van Duijl benoemd tot nieuw bestuurslid. In dit nummer vinden jullie een verslag van de hand van Jan Weerts van deze vergadering.

Ondanks deze uitdagingen kijken we vol enthousiasme vooruit. De natuur wacht op ons, en we hopen jullie snel te verwelkomen!

Groene groet, namens het bestuur.

Ilona Schmeets

Inhoud

- 2 Activiteiten voorjaar 2025
- 3 Voorwoord
- 4-6 Verslag Algemene Ledenvergadering
- 7 Column Jolanda van der Zijden / Even voorstellen
- 8-9 Fotoreportage voorjaar
- 10 Lekker eten uit de heemtuin / Aanplant proeftuin Regina Carmeli
- 11 Gele kwikstaart / column Jan Wassenberg

Colofon

Het Steenuiltje is het seizoensblad van IVM MunsterGeleenSittard en verschijnt normaal gesproken viermaal per jaar.

Herhaalde oproep contributie

Beste IVN leden, donateurs en Natuurgids-abonnees.

Hierbij de informatie over de verschillende lidmaatschappen en abonnementen. Extra is het abonnement op de Natuurgids. (8x per jaar)

IVN leden en donateurs kunnen aan hun lidmaatschap een abonnement op de Natuurgids koppelen tegen een gereduceerd tarief. Dit is per 1-1-2025 € 20,00 per jaar.

Bent u geen lid of donateur dan zijn de kosten voor de Natuurgids per 1-1-2024 € 22,00 per jaar.

Dus als IVN lid, apart € 20,00 overmaken als u de Natuurgids wilt ontvangen.

Als donateur dus € 12,50 en met Natuurgids 32,50.

Graag overmaken op NL80RABO0135007968 tnv IVN Munstergeleen.

Een IVN-lid betaalt 25 euro contributie per automatische incasso. U bent dan landelijk lid en lid van IVN MGS. U krijgt 4 keer het blad Mens & Natuur en 4 keer het Steenuiltje.

Een donateur betaalt 12,50 euro contributie. U bent dan donateur van IVN MGS. U krijgt 4 keer per jaar het Steenuiltje.

Verslag ALV

Verslag van de Algemene Ledenvergadering (ALV) van 18 februari 2025, Scoutinggebouw Geldakerstraat 2, Munstergeleen

Opening en mededelingen

Ilona Schmeets opent de vergadering en heet iedereen welkom. Notulist Jan Weerts en zij noemen de mensen, die zich hebben afgemeld voor de vergadering

Mededelingen en vaststellen van de agenda

Ilona Schmeets meldt dat de beide bestuursleden Henk Peeters en Josette Janssen helaas vanavond verhinderd zijn. Het bestuur heeft geen aanvullende agendapunten en ook vanuit de leden zijn geen aanvullende agendapunten

Notulen jaarvergadering 12 maart 2024

Er zijn geen opmerkingen op de met de agenda voor deze ALV meegestuurde notulen van de ALV van 12 maart 2024. De notulen worden vastgesteld.

Financieel Jaarverslag 2024, staat van baten en lasten Ilona Schmeets licht het geprojecteerde overzicht toe, bij afwezigheid van penningmeester Josette Janssen.

Zij licht de belangrijkste posten op de jaarrekening toe:

Naast de jaarlijkse gemeentelijke subsidie, zijn dit een anonieme donatie, een bijdrage uit de jaarlijkse Rabo clubactie, een subsidie van FSI, een extra subsidie van de Rabobank voor een tweede verbetering van de eerste vijver, die weer lekt. Ook ontvingen wij een mooie donatie van de nabestaanden van Stuf Kaasenbrood.

In 2024 zijn veel kosten aan het vervanging onderhoud van de heemtuin gemaakt. Genoemd werden: het verhelpen van lekkages van de eerste en tweede vijver, het vernieuwen van het hout van de loopbrug tussen beide vijvers, het dak en de dakgoten van de schaapskooi en het vernieuwen van de platen van de plantenkweekkas, die onvoldoende licht doorliet.

Onze grootste jaarlijkse kostenpost is de drukkosten voor het Steenuiltje, dat 4 maal per jaar wordt uitgebracht.

Speciale aandacht wordt gevraagd voor de huidige werkwijze van het abonnement van onze leden bij de Natuurgids, geen IVN uitgave. Josette Janssen heeft aangegeven, dat de administratie van deze niet IVN publicatie haar veel werk kost en het maakt onze eigen IVN jaaroverzichten ook onoverzichtelijker, omdat inkomsten en uitgaven voor deze publicatie over 2 boekjaren verspreid worden gemaakt.

Daarom doet het bestuur het voorstel om de administratie en afwikkeling van de Natuurgids voortaan door de uitgever van de Natuurgids zelf te laten doen. Dan vervalt de korting van € 2,00 per jaar voor onze leden.

De leden hebben geen bezwaar tegen dit bestuursvoorstel, zodat deze werkwijze eind 2025 voor het abonnementsjaar 2026 zo zal worden uitgevoerd. Het abonnementenbestand van de relevante IVN MGS leden zal aan de uitgever van de Natuurgids worden overgedragen.

Fred Vroomen vraagt onder welke post de kosten voor werving van nieuwe leden worden geboekt. Ilona Schmeets licht toe dat dit een onderdeel is van de post bestuurskosten.

Samenvattend: IVN MGS heeft over 2024 prima gedraaid en een mooi positief resultaat van ruim € 700 behaald.

Bevindingen van de kascontrole commissie

De kascontrolecommissie bestond voor het jaar 2024 uit Piet Huits en Jan Weerts. Zij hebben bij de penningmeester de saldi van de rekeningen gecontroleerd, het aanwezige kasgeld, alsmede een zeer ruime steekproef van de geboekte inkomstenposten, uitgaven en mutaties van de bankafschriften. Zij hebben geen afwijkingen daarbij geconstateerd.

Piet Huits adviseert de ledenvergadering daarom om de penningmeester en het bestuur van IVN MGS decharge te verlenen voor haar gevoerde beleid.

Ilona Schmeets bedankt namens Josette Janssen nog expliciet Piet Huits voor zijn hulp bij het verbeteren van het administratieve systeem voor IVN MGS. De ledenvergadering bedankt Piet Huits ook met een applaus voor zijn extra inzet.

Piet Huits is dit jaar aftredend, na 2 jaren werk in de kascontrole commissie. Jan Weerts blijft nog een jaar aan en er wordt een nieuw lid gezocht. Fred Vroomen meldt zich aan voor deze taak. Hij wordt bedankt voor zijn toezegging.

Jaaroverzicht 2024 door de voorzitter en mededelingen vanuit de werkgroepen.

Ilona heeft dit jaar een overzicht van de activiteiten gemaakt in de vorm van een presentatie van diverse activiteiten en geeft alle werkgroepen de mogelijkheid om meer bijzonderheden over hun activiteiten in 2024 en – waar mogelijk – plannen voor 2025 te vertellen.

Het aantal leden van IVN MGS is iets gestegen en bedraagt nu ruim 100, het aantal donateurs van IVN MGS is iets gedaald.

Het jaar 2024 was zeker succesvol met een flink aantal activiteiten, niet limitatief werden genoemd: Activiteiten met leerlingen van basisscholen, het Graaf Huyn college, en met Pabo studenten;

Enkele mooie wandelingen zoals langs de Geleenbeek;

Meer groepsbezoeken aan de Heemtuin, waaronder Gilde de Graven, Seniorenvereniging Puth en andere IVNafdelingen;

Twee zeer succesvolle fietstochten vanuit Born en Munstergeleen, ter gelegenheid van 80 jaar bevrijding van Zuid-Limburg, in samenwerking met IVN Land van Swentibold Born;

Twee succesvolle cursussen: meteorologie met 2 dagen 38 deelnemers en vogels herkennen met 5 maal 2 dagen in 2024 en 2025 en met 25 deelnemers

volledig volgeboekt;
Veel werk voor de commissie ruimtelijke ordening met m.n. het bestemmingsplan rond Watersley, de Omgevingsvisie voor de gehele gemeente Sittard-Geleen en de Groenagenda van de gemeente;
De werkgroep monumentale bomen wordt steeds nadrukkelijke en vroeger gevraagd te adviseren over het te voeren beleid bij (monumentale) bomen in onze gemeente;
Het seizoen van de heemtuin werd eind september afgesloten met een BBQ.

Werkgroep Heemtuin (Piet Huits)

Piet noemt de volgende werkzaamheden. In de heemtuin zijn enkele paden verlegd en is de boerengaard wat groter geworden. De zichtlijn naar de bijenstal is beter geworden door snoeiwerk. De beide vijvers zijn aangepakt i.v.m. met lekkages, maar de lekkage van de eerste vijver is nog onvoldoende bestreden. Het dak van de schaapskooi en de dakgoten zijn vernieuwd. De platen van het dak en van de wand van de plantenkweekkas zijn vernieuwd, zodat er meer licht in deze kweekkas valt. Tenslotte zijn oude en gevaarlijke bomen in de heemtuin gekapt en is er extra veel gesnoeid, zodat er meer licht valt op diverse biotopen van de heemtuin.

Dit jaar 2025 zijn de belangrijkste projecten een nieuwe afdichting met vijverfolie in de eerste vijver, waarvoor nu een offerte is opgevraagd. Ook volgt het aanleggen van een zogenaamde kruidenspiraal in de boerengaard, met inzet van vrijwilligers van het Kabinet van de Provincie in het kader van NL doet activiteiten op zaterdag 15 maart.

Werkgroep monumentale bomen (Hub Mulders)

De werkgroep, bestaande uit 4 personen, is bezig om de speciale en zeker de monumentale bomen in onze gemeente nu ook op te laten nemen in het landelijk register van de Bomenstichting. Deze bomen worden ook voorzien van speciale informatiebordjes.

Steeds vaker wordt de werkgroep nu wel op tijd betrokken bij projecten in de gemeente. Hub noemt als voorbeelden het Mauritspark in Geleen, bij het politiebureau en bij het Heijdenpad in Munstergeleen, waar nu een gemengde bomenaanplant is gedaan en IVN MGS recentelijk zelf nog 3 wilgen heeft geplant.

Werkgroep school en jeugd (Ceciel Visser)

De werkgroep heeft een succesvol jaar 2024 afgesloten, maar komt soms nog menskracht tekort om al haar plannen te kunnen realiseren. Ook levert het verloop onder contactpersonen bij de bezochte scholen soms problemen op.
Cecile noemt de volgende activiteiten uit 2024:
Kikkerpad voor de kleuters van basisschool Leyenbroek; helaas is onze contactpersoon bij deze school verdwenen;

250 leerlingen van Basisschool Munstergeleen hebben lessen gehad in klas of heemtuin, de lessen werden ondersteund met leskisten van CNME de Rollen;
Groep van Scouting is ontvangen;
Brugklassers van het Graaf Huyn college waren te gast met uitvoering van praktische opdrachten;
Eerste jaar studenten van de Pabo waren te gast om te leren over natuuronderwijs in de praktijk;
Voor 4e jaar Pabo studenten met de vak profilering Natuur, Wetenschap en Techniek werden onderzoeksvragen geformuleerd voor hun specialisatie in deze vak profilering;
Onder regie van de provincie en de provinciale IVN afdeling wordt -desgevraagd meegeholpen bij de realisatie van voedselbosjes bij lagere scholen.
Kort besproken werden de volgende ideeën voor 2025:
Opzetten van een natuuroudercursus als opleiding van nieuwe begeleiders bij school en jeugdactiviteiten;
Fred Vroomen geeft in overweging, dit werven in 2 stappen te doen: eerst werven van (groot)ouders op de speelplaats van scholen voor een gezamenlijke activiteit in de heemtuin; natuurlijk met instemming van de scholen!;
Jeroen Hofstede stelt voor om ook Groentjes dagen te organiseren, zoals dat ook al bij andere IVNafdelingen gebeurt.

Werkgroep Wandel- en Fietsnetwerk (Jan Weerts)

Jan Weerts licht de activiteiten in 2024 toe:
De eigen Steenuiltjes wandelroute werd gecontroleerd en waar nodig werd gesnoeid, zodat richting aanwijzers en houtsculpturen op de route weer beter zichtbaar werden;
Op 1 september en 15 september werden onder leiding van Lex Vlieks en in samenwerking met IVN Land van Swentibold Born twee met routeboekjes gedocumenteerde fietstochten georganiseerd langs gemeentelijke monumenten. Dit ter gelegenheid van 80 jaar bevrijding van Zuid-Limburg. De boekjes zijn vrijwel volledig op; de routebeschrijvingen van de beide fietstochten zijn te downloaden van de IVN MGS website.
Contact werd onderhouden met Visit Zuid Limburg over de voortgang van de realisatie van wandelknooppunten in geheel Zuid-Limburg; het project is helaas weer vertraagd, oplevering van de paaltjes met knooppunt aanduidingen en richtingwijzers wordt nu voorzien in het tweede halfjaar van 2025. Onderhoud en beheer valt het eerste jaar onder de aanemer en de volgende jaren onder Routenetwerk van Visit Zuid-Limburg

Werkgroep Wandelingen en excursies (Leonne Könings)

In 2024 zijn 8 wandelingen gerealiseerd, 3 lezingen en 2 cursussen, met respectievelijk 38 en 25 deelnemers, zoals eerder genoemd. Er is in 2024 weer een foto ochtend voor fotografen georganiseerd, die ook mooie foto's oplevert voor ons Steenuiltje. Ook was

er weer een bodemdiertjes dag georganiseerd door Lex Vlieks en waren er de beide fietstochten. De geplande slootjes dag in de Geleenbeek kon helaas niet doorgaan door de juridische weigering van het Waterschap Limburg, beheerder van het water.

Werkgroep Vogels (Leonne Könings)

Leonne Könings vertelt ook over de activiteiten van de Vogelwerkgroep, die eigenlijk zelfstandig is, maar toch ook opereert onder de vleugels van IVN MGS. Zij noemt vogeltellingen in gebieden als de Kollenberg in Sittard, het buitengebied bij Puth en voor watervogels bij de Wisse in Belgisch Limburg. Naast de vogeltellingen organiseert deze werkgroep excursies, wandelingen en 'bijspijkeravonden' op diverse maandagavonden over het herkennen van diverse soorten vogels. De activiteiten van deze vogelwerkgroep staan ook vermeld op de website van IVN MGS.

Tenslotte overweegt de vogelwerkgroep nog een tweede cursus vogels herkennen te organiseren, omdat de eerste cursus overtekend was.

Werkgroep Ruimtelijke Ordening (Martin van Duijl)

Martin van Duijl vertelt over de belangrijkste projecten voor deze werkgroep, die uit 4 personen bestaat. Het bestemmingsplan voor het gebied Watersley kost de werkgroep veel tijd en inspanning en is juridisch complex. De werkgroep heeft een zienswijze ingediend tegen het ontwerp bestemmingsplan en heeft ook overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de gemeente. Het bestemmingsplan dient op korte termijn door de gemeenteraad behandeld te worden.

De concept omgevingsvisie van de gemeente Sittard-Geleen is een belangrijk beleidsdocument voor het toekomstige bestemmingsplan voor de gehele gemeente Sittard-Geleen. De werkgroep heeft op twee manieren gereageerd. Eerst is er gereageerd in een samenwerkingsverband van diverse Natuur -en Milieuorganisaties (snSG) in een gezamenlijke zienswijze. Vervolgens is er nog een tweede zienswijze ingediend namens onze eigen organisatie.

In het dossier van de Natuurvisie voor Sittard-Geleen trekken wij samen op met IVN Land van Swentibold Born.

Twee volgende belangrijk projecten worden de beoogde veranderingen in het gebied Graetheide/Lexhy (boven de Urmonderbaan in Geleen). Nieuwe projecten zijn m.n. een nieuw 380 kV hoogspanningsstation van Tennet in dit gebied en de mogelijke uitbreiding van de Chemelot Campus naar het gebied ten noorden van de Urmonderbaan.

Desgevraagd geeft Ilona Schmeets aan dat er regelmatig overleg is met de Stichting Wij Schwienswei, maar dat deze Stichting primair zelfstandig opereert in haar acties over het gebied Schwienswei Sittard.

Werkgroep Communicatie en Public Relations (Paul van Hulsen)

Paul van Hulsen licht toe dat het bestuur besloten heeft om toch door te gaan met het uitbrengen van 4 Steenuiltjes per jaar. Men heeft gewerkt aan de verandering van de inhoud door te gaan werken met nieuwe columnisten in de personen van Jan Wassen, Jan Danen en Jolanda van Zijden. Ook is men blij met de recepten van Toos van der Vring. Er is meer aandacht voor foto's naast de teksten, waarbij al een aantal malen gebruik gemaakt is van foto's van fotografen, die onze heemtuin bezocht hebben. Bij de distributie van het Steenuiltje zal Els Rongen geholpen worden door Jan Weerts. Er wordt gekeken naar een nieuwe uitgever voor het Steenuiltje, omdat de huidige uitgever relatief veel beperkingen kent in de opmaak van het blad. Ook wordt er, met dank aan de komst van Martin van Duijl, gewerkt aan een communicatieplan van IVN MGS, zodat al onze communicatie en pr-activiteiten nog eens kritisch worden beschouwd en geactualiseerd.

Werkgroep Bijen (Jo Douven)

Jo Douven vertelt dat het even afwachten wordt komende weekend, hoe de bijenvolken de afgelopen winter hebben overwinterd. Jo meldt nog dat er recent een externe opleiding voor nieuwe imkers is gestart.

Werkgroep Amfibieën, reptielen en ongewervelde dieren (Pie Cilissen)

De activiteiten van deze werkgroep werden niet nader toegelicht.

Rooster van aftredende bestuursleden en nieuw bestuurslid

Er zijn in 2025 geen aftredende bestuursleden. Martin van Duijl is bereid gevonden om nieuw bestuurslid te worden. Martin stelt zichzelf kort voor aan de aanwezigen.

Hij woont in Sittard en wil zich m.n. inzetten voor het mooie gebied Kollenberg / Watersley.

Rondvraag

Toos van der Vring merkt op, dat zij bij haar bezoek aan de bibliotheek in Sittard gezien heeft, dat IVN Land van Swentibold Born informatiemateriaal over haar afdeling en activiteiten bij de balie heeft gelegd. Jean Engels beaamt dit en verwijst daarbij naar Arno Huis in 't Veld voor meer bijzonderheden. Toos vraagt zich af, waarom onze afdeling dat ook niet doet. Ilona zal dit natrekken en verder actie ondernemen.

Sluiting

Ilona sluit de vergadering af rond 20.40 uur. Na een pauze van ca. 10 minuten volgt de lezing van Jean Engels over mycorrhiza.
Jan Weerts

Column Jolanda van der Zijden

We schrijven 2 juni 2022. Ik ging weer eens naar de Schinveldse bossen. Op bezoek bij mijn harige vrienden. Deze keer ging ik het bos in vanaf de Duitse kant, bij de boerderij met de gekleurde fietsen aan de buitenmuur. Ik had nog niet lang gewandeld of ik hoorde een geloei wat ik nog niet eerder had gehoord. Het klonk niet echt vriendelijk. Nieuwsgierig als ik ben ging ik richting het geluid. Ik zag een gedeelte van de kudde bij de twee vijvers die daar liggen. En ineens zag ik waar het geloei vandaan kwam. Een bruine stier was struiken aan het slopen. Liet zijn krachten zien. Duidelijk een kwestie van teveel hormonen. Na een tijdje liep ik door en zag een zwarte stier rustig in het water staan. Na heerlijk gewandeld te hebben ging ik weer terug richting de twee vijvers. Op het tussen pad lagen meerdere kalfjes en hun moeders lekker te genieten van het heerlijke weer. Links van mij zag ik ineens de twee stieren van die ochtend tegenover elkaar staan. Ze deden een stare-down. De zwarte stier deed zijn kop omlaag en ik dacht dat dat het was. Ik draaide me weer om naar de kalfjes om wat foto's te maken en in mijn linkerooghoek zag ik dat de zwarte stier demonstratief met zijn kont naar de bruine stier ging staan. Op dat moment was alles nog rustig. Maar ineens veranderde dat totaal. De grond trilde, alle kalfjes en hun moeders rende onder luid geloei naar het veld waar de twee stieren inmiddels met een echt gevecht bezig waren. Ik wandel altijd met Hummer (mijn chihuahua) en hem heb ik toen opgetild en achter een boom gezet. Ik was niet bang dat ze ons bewust zouden gaan aanvallen maar als ze in zo een gevecht gaan rennen ontzien ze niks. Naast Hummer heb ik staan kijken naar dit natuurgeweld want zo voelde het echt. Ineens begonnen ook twee anderen stieren te vechten. De onrust in de kudde was enorm. Na een tijd werd het rustig en gingen de koeien en kalfjes ook weer hun ding doen. Hierop besloot ik naar huis te gaan, niet wetende toen dat dit nog een staartje zou krijgen. Een week later ging ik via dezelfde weer wandelen en ik kwam een mevrouw met haar hond tegen die daar vlakbij wonen. Zij had via mijn Facebook verhaaltje bij Jojo's nature, gezien dat ik bij het gevecht aanwezig was geweest. Hierop vroeg ze hoe laart ik precies was weggegaan. Ik zei toen dat dat rond een uur of 3 was geweest, toen alles weer rustig was. Nou, zij vertelde toen dat rond 4 uur zij in haar keuken alles weer voelde trillen en een hoop geloei hoorde. Blijkbaar waren ze weer begonnen met vechten. Rond 7 uur besloot ze haar hond uit te laten en toen ze in het bos liepen troffen ze de zwarte stier overleden aan. Hij had een gebroken nek. Helaas had hij het gevecht verloren.

Voordat mensen nu helemaal bang worden voor Schotse Hooglanders, dit is absoluut niet nodig. Het is van nature een zachtaardig dier waar je gewoon heel rustig langs kunt lopen of fietsen. De enige waar rekening mee gehouden moeten worden zijn de moeders met kalfjes. Maar dan vooral als de kalfjes nog geen 6 weken oud zijn. Daarna worden de moeders wat makkelijker en zeker als ze al wat vaker kalfjes hebben gehad. Het belangrijkste, vind ik tenminste, zodra ik over die wildroosters ga loop ik "Schotland" in oftewel ik loop hun gebied in. En dit heb ik ten alle tijden te respecteren. Als je dat doet zal er echt niks gebeuren. **Jolanda van der Zijden**

Even voorstellen

Ik ben **Henk Peeters**, woonachtig in Puth. Ik ben 77 jaar en ben sinds 2010 weduwnaar.

Ik heb drie dochters en vijf kleinkinderen. Mijn hobby's zijn (race)fiets toertochten maken en zingen in het mannenkoor St. Caecilia, Sweikhuizen.

In 2022 werd ik door Leonne Könings-Mentjens benaderd om secretaris te worden van IVN MunsterGeleenSittard. Na een gesprek met Ilona Schmeets en Leonne Könings-Mentjens heb ik die functie toen geaccepteerd.

Ik wist natuurlijk niet wat mij te wachten stond, maar het was me al snel duidelijk dat het een grote vereniging is met best wel veel leden, werkende leden en donateurs, allemaal echte natuurliefhebbers. En natuurlijk ook een vereniging met regionale contacten, provinciale contacten en landelijke contacten.

Ik ben in het verleden secretaris geweest van de voetbalclub in Puth en van een gemengd koor in Geleen en maak nu ook nog deel uit van het bestuur van het Mannenkoor Sweikhuizen.

Alle foto's: Anne Geeraets

Alle foto's: Paul van Hulsen

Daslooksoep uit de heemtuin

Ingrediënten voor 4 personen:

- 500 ml groentebouillon, 2 middelgrote aardappels, 1 eetlepel boter
- 100 gram daslookblad, 1 sjalotje, scheutje room, peper/zout
- Daslookbloemetjes voor garnering

Bereiding van de daslooksoep

Pel en snipper het sjalotje. Verwarm de boter in een pan en fruit de sjalot glazig.

Schil ondertussen de aardappels en snijd deze in blokjes.

Doe 500 ml groentebouillon bij de sjalot en voeg de aardappelblokjes toe.

Kook de aardappels gaar in de bouillon in ongeveer 10 minuten.

Snijd de daslook in grove stukken.

Wanneer de aardappel gaar is pureer je het geheel met de staafmixer.

Warm nog even goed door en voeg vervolgens de daslook toe (deze mag niet koken) en pureer het met de staafmixer, je krijgt een prachtige groene soep. Maak op smaak met een klein scheutje room en wat peper. Decoreer met een daslookbloemetje. Super lekker (als je van ui, knoflook en bieslook houdt)

Pesto van daslook

- 5 eetlepels gehakt vers daslookblad, 2 eetlepels pijnboompitten
- 1 eetlepel Parmezaanse kaas, olijfolie, peper, zout

Bereiding

Doe het daslookblad, een flinke scheut olijfolie, de pijnboompitten en de Parmezaanse kaas in een keukenmachine of blender. Meng alles tot een smeùig geheel, voeg eventueel nog wat olie toe. Breng op smaak met zout en versgemalen peper. Te gebruiken over pastagerechten, in salade en als knoflooksaus.

Stinsenplant

Wist u dat de daslook een van de vele stinsenplanten is, die volop in de heemtuin staat en bloeit vanaf april tot juni, groeit in vochtige kalkrijke bossen en in Nederland een beschermde plant is maar zeldzaam is in Nederland en België? Vooral in Duitsland is het een geliefde voorjaarsgroente en heel gezond. Het bevordert de spijsvertering, ontsmet en heeft een preventieve werking op hart- en vaatproblemen. Door allerlei gezonde mineralen in daslook is het ook uitermate geschikt om te gebruiken tegen voorjaarsmoeheid. **Toos van der Vring**

Aanplant proeftuin Regina Carmeli

IVN Natuureducatie heeft een Proeftuin aangelegd in Sittard. Een stukje grond van 30 m² bij bezinningshuis Regina Carmeli is omgetoverd tot een mini voedselbos waar bewoners en (zorg)medewerkers van het bezinningshuis, buurtbewoners en anderen van alles kunnen proeven én beleven. De Proeftuin is ecologisch verantwoord, biedt een fijne omgeving voor planten en dieren, en is makkelijk te onderhouden. Alle ingrediënten van de Proeftuin maken dat het niet alleen een eetbare tuin is, maar ook een ontmoetingsplek voor ouderen, kinderen, vrijwilligers en buurtbewoners.

De ontmoetingsplek van de buurt

De Proeftuin is meer dan een plek waar je kunt smullen. De Proeftuin is educatief en nodigt iedereen, en ouderen in het bijzonder, uit om naar buiten te gaan en samen de natuur te beleven. Zo daagt de Proeftuin iedereen uit om samen te leren over de planten en dieren in de tuin, samen de biodiversiteit te bevorderen en hun kennis weer te delen.

Plantdag

28 januari was het zover: de Proeftuin werd aangelegd. Samen met de zusters Karmelietessen van Regina Carmeli, Cazz Zorgt, Basisschool Lahrhof, Landscaping Parkstad, IVN Munster Geleen Sittard en buurtbewoners werden de plantjes in de grond gezet. Er waren ook andere activiteiten, zoals het maken van boom labels, het spelen van het proeftuin kwartet en een Ren je Rot quiz. De aanwezigen konden samen in de prille januari zon van de activiteiten en elkaars gezelschap genieten met heerlijke Limburgse vlaai en divers fruit.

De aanplant van de Proeftuin werd officieel geopend door Cazz Zorgt in samenwerking met IVN Natuureducatie.

Samen oogsten

Het idee is dat de eerste ingrediënten over een aantal maanden geplukt kunnen worden. Zo kunnen de zusters van Regina Carmeli, buurtbewoners én kinderen van basisscholen samen de heerlijke gerechten met ingrediënten uit de 'proef'-tuin koken en eten.

Noot voor de redactie

Voor meer informatie kunt u terecht bij Jannah Boerakker (projectleider IVN Natuureducatie) j.boerakker@ivn.nl, tel 06-06-82386653

Gele kwikstaart

De gele kwikstaart is vanaf april weer terug uit zijn overwinteringsgebied en is dan weer te zien op onze velden en akkers. Het mannetje heeft een groenachtige rug helder gele buik en een grijze kop met een witte wenkbrauw streep. Het vrouwtje is fletser en valer van kleur.

Het voedsel bestaat uit allerlei insecten zoals kevers, vliegen, muggen, wantsen, cicaden en spinnen. Ze zoeken dit graag tussen grazend vee en pikken de insecten op die door het vee worden opgejaagd. Je ziet ze er dan achteraan lopen en rennen, soms afgewisseld met een sprintvluchtje.

De gele kwikstaart maakt zijn nest goed verborgen op de grond. Het broedseizoen loopt van april tot juli. Bij optimale omstandigheden heeft hij twee broedsels. De jongen blijven 10 tot 13 dagen op het nest. Daarna kunnen ze binnen enkele dagen al goed vliegen.

De meeste gele kwikstaarten overwinteren in het Sahelgebied. Vanaf augustus-september vliegen ze dan ook weer terug naar Afrika.

In Nederland is de populatie gele kwikstaarten sinds de jaren zestig tussen 50 en 75 procent afgenomen. Het hardst ging het op grasland, zo'n 90 procent. Belangrijke oorzaken voor deze achteruitgang zijn intensief grondgebruik, gebruik van kunstmest, peilverlaging en onkruidbestrijdingsmiddelen. Graslanden zijn daarnaast veel minder kruidenrijk geworden, wat een groot effect heeft op het voedselaanbod. De meeste gele kwikstaarten zijn te zien op bouwland. **VWG Sittard**

Column Jan Daanen

Determineren, zeker tot op soortniveau is voor sommige groepen insecten een hachelijke kwestie en moet je maar overlaten aan specialisten. Zo is Hans Nieuwenhuijsen gespecialiseerd in spinnendoders. In 2005 heeft hij een determinatietabel gepubliceerd voor de Nederlandse spinnendoders. (Voor geïnteresseerden: <https://repository.naturalis.nl/document/94029>.) Ook op grond van algemeen voorkomen in tuinen en bebouwde omgeving kom ik uit op de koolzwarte metselspinnendoder.

Ordering

Op de brugklas (van Trevianum scholengroep) hebben we ons in de biologieles de afgelopen weken beziggehouden met het thema 'ordering'. De leerlingen hebben kennis opgedaan over de indeling van organismen in groepen en het principe van determineren. In het biologieboek wordt alles als zo vanzelfsprekend voorgesteld. In werkelijkheid liggen de zaken vaak ingewikkelder. Maar wat betreft de indeling van insecten en spinnen op grond van hun aantal poten bestaat geen twijfel.

Hoewel, hooiwagens hebben ook acht poten, maar behoren op grond van andere kenmerken toch niet tot de spinnen. Insecten hebben zes poten, spinnen vier pàár. Dáár bestaat bij mijn weten ook geen uitzondering op. En als je dus een spin met minder dan acht poten aantreft op het balkon, dan weet je zeker dat het beestje er verloren heeft.

Van hooiwagens en sommige soorten wolfspinnen is bekend dat ze (net zoals hagedissen hun staart kunnen afwerpen) hun poten kunnen afstoten, als dat bijvoorbeeld nodig is om te ontsnappen. Daarvoor knijpen ze kringspieren samen, ergens aan de basis van de poot. Het verschijnsel heet autotomie en kan het verschil zijn tussen eten en gegeten worden. Toch maar gelukkig dat wij niet het vermogen tot zelfamputatie hebben. Stel je voor! Hoewel, met één been kun je nog steeds een eind komen. **Jan Daanen**

Gevangen op de fotografische plaat, twee verschillende soorten organismen: de koolzwarte metselspinnendoder heeft een (zak)spinnetje te pakken. Onder andere op grond van het aantal poten worden ze achtereenvolgens ingedeeld bij de insecten en bij de spinnen.

Wat bloeit daar?

Dit jaar organiseert IVN MunsterGeleenSittard de cursus “**wilde planten herkennen**”.

In deze 5-daagse cursus leert u de basiskennis die nodig is om wilde planten te determineren en op naam te brengen. Niet alleen de bekende bloemen die u ziet behoren tot de wilde planten, maar ook de sporenplanten, struiken en bomen. Wat zijn de kenmerken en hoe leert u ze het beste te omschrijven.

De cursus bestaat vooral uit praktische lessen.

Dit gaan we doen door op diverse natuurlocaties te wandelen rondom Sittard, om daar de planten te bekijken en te onderzoeken.

Voorafgaande aan de cursusdag wordt een stukje theoretisch kennis over het desbetreffende onderwerp via email toegestuurd.

De cursUSDagen vinden plaats op zondagochtend van 09:30uur tot ongeveer 12.30 uur:

Dus laten we lekker gaan wandelen en genieten van onze prachtige bloemen op:

04-mei 2025: Herkennen en lezen van plantenkenmerken.

Beekdalbloemen bij de Geleenbeek te Sittard (Start Vief Heringe).

25-mei 2025: Voortplanting en vectoren voor bestuivingen.

Berm, weide & Bosrand vegetatie rondom Kasteel Terborgh (start station Spaubeek)

22- juni 2025: Biotopen + bijbehorende grondsoorten

Heemtuin Munstergeleen (start parkeerplaats Wanenberg)

20- juli 2025: (Kort)mossen en varens

Bosplanten Schwienswei (Start Parkeerplaats SGL Overhoven)

17- augustus 2025: Grassen en Bomen + Herhaling les 1 + 2 + 3+ 4

Rivierbloemen en planten te Grevenbricht aan de Maas.

Toegang: De kosten voor deze cursus bedragen €20,- (Betreft o.a. cursusmaterialen)

Aanmelding kan via : ivnwatbloeitdaar@gmail.com (Maximaal 15 personen) voor 20 - april -2025

Cursusleider: Jeroen Hofstede